

Pinchas Zukerman Trio —Mozart, Beethoven & Brahms

Palau 100

Dijous, 4 de març de 2021

– 20 h

Sala de Concerts

Programa

Pinchas Zukerman, violí
Amanda Forsyth, violoncel
Shai Wosner, piano

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Variacions Kakadu, en Sol major, op. 121a

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Sonata per a violí núm. 21, en Mi menor, KV 304

Allegro
Tempo di minuetto

Gabriel Fauré (1845-1924)
Élégie, op. 24

Johannes Brahms (1833-1897)
Sonatensatz en Do menor

Trio núm. 2 en Do major, op. 87

Allegro (moderato)
Andante con moto
Scherzo. Presto – Poco meno presto
Finale. Allegro giocoso

Durada aproximada del concert: 70 minuts,
sense pausa

#clàssics #llegendes

Comentari

La barba de Brahms

Malgrat que a Txaikovski li recordava un *pope* rus característic, vell i ple de bondat, la figura de Brahms corprèn i paralitza qualsevol pensament. Una mirada fixa blanca i negra alhora – blava per constància– als retrats que en coneixem, fa sentir un desavantatge intel·lectual immens, mesurat en ironies i judicis contundents.

El 1878 Brahms va amagar el seu rostre darrere una cèlebre barba patriarcal-sumèria-sacerdotal-sàvia-estirada-inflada-llarga-fluvial. Abans de la barba, les obres de Brahms són àmplies i plenes d'extroversió i bravura: les tres *Sonates*, l'*Scherzo*, les *Variacions Händel*, les *Variacions Paganini*, la *Primera Simfonia* i el *Primer Concert per a piano*. Després amb la barba, la música de Brahms esdevé decididament més introvertida, contemplativa, melangiosa i fins i tot ombrívola: la *Segona Simfonia* i següents, els *opus 76, 79* i els *opus 116-119*, el *Segon Concert per a piano*, el *Quintet per a clarinet i cordes* i els *Cants seriosos*. I ara la hipòtesi diu: ¿la barba és la responsable de la música, o bé la música és la responsable de la barba?

La immaduresa de Brahms

“*Què n’heu fet, de mi? Desfeu el malefici!*”

Als 21 anys un Brahms barbamec s'escola a la casa de Schumann, després que aquest hagi intentat suïcidar-se. Conviu amb la Clara, que passa de ser *“la meva estimada marona”* a esdevenir *“la meva benvolguda Clara”* i *“tu, amor meu, tu, la meva divina Clara”* fins a arribar al prec contra els malefics... Així, als 21 anys, el jove Werther suïcida és referència brahmsiana immediata i anys després el suggerirà com a portada per a una nova edició del *Quartet, op. 60* fet a l'època en què va conèixer els Schumann. Fins i tot Brahms va flirtejar a morir jove.

La maduresa de Brahms

“Em vaig deixar la barba per no assemblar-me a un capellà ni tampoc a un anglès.”

Amb 43 anys, després de renunciar, de manera decidida, al matrimoni i a l'òpera, ser nomenat doctor *honoris causa* pels *“divertits”* anglesos i haver renunciat al càrrec de director de l'Òpera de Viena, Brahms va fer el seu primer viatge (de cinc), el viatge goethià a Itàlia de qualsevol jove europeu. Va tornar extasiat de Sicília, vi i cambres de fonda. En arribar es deixa créixer la barba mentre estudia i rellegeix la *Xacona* de Bach. Després d'haver pres aquesta decisió, la poca cura, el desmanegament i la ridiculesa del vestir seran els seus símbols.

Va arribar la maduresa i, així, la seva música més acurada, ben amanida i sensata. Confirmades les hipòtesis, i si no us ho creieu, escolteu Clara Schumann quan diu: *“el Trio [op. 87] m'ha conquistat! Me n'agrada tot... els motius floreixen com els pètals d'una flor!”*.

Esperonadors estranys

“Les meves millors idees em venien quan em posava a netejar les meves sabates.”

Quan Brahms va conèixer qui seria el seu amic més estimat – també barbut–, el seu conseller musical més dedicat, *alter ego* estètic, Joseph Joachim, va exclamar haver tastat un “*entusiasme caòtic*”. Una de les definicions més autèntiques d’*amistat*.

La presència enterboleix el fenomen estètic

“*M’he acostumat a tocar només per a mi... són peces íntimes en què un oient és excessiu.*”

Quan s’escolten els *Intermezzos*, *op. 119*, que va fer amb una barba blanca immensa, t’envaeix la sensació d’estar escoltant un pianista de la cambra del costat. Et pervenen desitjos d’allunyar-te’n per respecte de la poesia que n’emana. Si ens acostéssim a la porta se sentirien els grunys, sanglots, rebufls, gemecs i udols que el biògraf Kaalbeck potser va escoltar alguna vegada.

Les compensacions

“*Hauria de canviar la paraula «alemany» [al Deutsche Requiem] per «humà».*”

Quan Brahms es deixa la barba, Nietzsche publica el seu *Humà, massa humà*. Hi ha qui explica que una vegada Nietzsche va enviar a Brahms la còpia d’un seu llibre juntament amb la partitura d’un himne que ell mateix havia compost; Brahms només en va donar les gràcies i després de fullejar-ne els pentagrames no va fer el més mínim esment de l’intent musical. De seguida, Nietzsche va continuar amb els seus atacs al germanisme musical; i després de renunciar a les seves càtedres, començo a creure que es va deixar créixer el bigoti més del que és normal.

Després del músic estèril ve, en activitat, la filosofia prolífica...

La Trinitat i les altres herbes

“Ens consolarem amb Mozart!”

Bach és el Pare –per allò que en va dir Berlioz: Bach és Bach, com Déu és Déu.

Mozart és el Fill –l’encarnació, *the creature* en l’anglès “amadeus” de Salieri.

Beethoven és l’Esperit –davalla i aquí està damunt nostre, però no és d’aquest món.

I Brahms és l’Església, allò que ni el Pare, ni el Fill no tenien planejat, però que es va encarregar de sistematitzar i interpretar els misteris. Algú hi ha afegit Wagner, que és com si diguéssim la Inquisició –fanatisme o condemna. La resta? El santoral. Un àngel? Alban Berg.

Sobre l’originalitat

“En termes generals, les meves peces són més agradables que no pas jo!”

Brahms té la severitat de Bach, el lirisme de Mozart, l’arquitectura beethoveniana i, amb tot, és Brahms.

La metamúsica

“Obri vostè una ampolla de Bach!”

L'obra de Brahms és un tractat d'estètica musical. El que importa és que està escrit en el mateix llenguatge a què fa referència. Brahms tracta *de* música *amb* música. No cal ser gaire espavilat per saber que reflexiona sobre Beethoven. El mateix Brahms no es va cansar de dir-ho, "*qualsevol ximple se n'adonaria*". L'obra de Brahms és un discurs en segona potència sobre l'obra beethoveniana, mozartiana i bachiana. I alhora material per a reflexions subsegüents. Vet aquí un camí vers una estètica real.

L'embriaguesa

"Per a mi, la Xacona de Bach és un exemple de les peces musicals més admirables i incomprensibles. Sobre la base d'un sistema per a un petit instrument, Bach escriu un món sencer compost pels pensaments més profunds i les emocions més potents. Si m'atrevis a imaginar que hagués pogut concebre-la dins el meu propi si, estic segur que l'excitació i la impressió em farien enfollir."

Durant molt de temps vaig gaudir bellament de la *Xacona* de Bach. Només Brahms em va poder treure de les meves pretensions i posar-me en desavantatge.

Ecce homo

Què en deu saber, un hom, de pensaments profunds i emocions potents!

Carlos E. Calderón Urreiztieta, *Doctor en Humanitats*

Biografies

© Cheryl Mazak

Pinchas Zukerman, violí

Amb una carrera exitosa des de fa cinc dècades, és un dels músics més reclamats i versàtils actualment, ja sigui com a solista de violí o viola, com a director o bé com a intèrpret de música de cambra. És reconegut com un gran virtuós i admirat pel seu lirisme, juntament amb la bellesa del seu so i una musicalitat impecable, que es pot admirar en més d'un centenar d'àlbums, entre els quals ha aconseguit dos premis Grammy i més d'una vintena de nominacions.

Ha compartit escenari en el transcurs de la seva carrera amb les orquestres més prestigioses del món a les sales de concerts més destacades. Entre els seus compromisos més recents figuren gires amb la Wiener Philharmoniker i la Royal Philharmonic de Londres, així com concerts amb les simfòniques de Boston, Dallas i Praga, Staatskapelle de Berlín i Israel Philharmonic Orchestra. En la seva cinquena temporada (2019-20) com a artista associat de l'Adelaide Symphony Orchestra (Austràlia) ha fet gires per la Xina i Corea i darrerament ha estrenat el *Concert doble per a violí i violoncel* d'Avner Dorman, del qual va ser dedicatari juntament amb la violoncel·lista Amanda Forsyth, i que també han interpretat amb la Boston Symphony a Tanglewood, i a Ottawa amb la National Arts Centre Orchestra, de la qual és director emèrit, i amb la Israel Philharmonic.

Professor i exemple per als músics joves, durant vint-i-cinc anys va ser el responsable del Pinchas Zukerman Performance Program a la Manhattan School of Music. Igualment, ha estat pioner en l'ús de la tecnologia per a l'ensenyament a distància, tot impulsant-la a l'esmentada Manhattan School i establint un programa avançat per a músics d'altres capacitats al National Arts Center d'Ottawa. També ha estat professor de prestigiosos programes a Londres, Israel i la Xina, entre d'altres. Zukerman ha rebut doctorats honoraris de les universitats Brown, Queen (Kingston), Ontario i Calgary, així com la Medalla Nacional de les Arts del president Reagan. Ha rebut igualment el Premi Isaac Stern a l'excel·lència artística en música clàssica.

Com a membre fundador del Trio Zukerman, juntament amb la violoncel·lista Amanda Forsyth i la pianista Angela Cheng, ofereix nombrosos concerts per tot el continent americà, a Europa i a l'Àsia.

Recentment ha compartit escenari amb el seu estimat amic Daniel Barenboim interpretant la integral de *Sonates per a violí i piano* de Beethoven en un cicle de tres concerts a Berlín.

Biografies

Amanda Forsyth, violoncel

Nascuda a Sud-àfrica, la seva família es va traslladar al Canadà quan era petita i va començar a tocar el violoncel als tres anys.

La canadenc, guanyadora del Premi Juno, és considerada una de les violoncel·listes més dinàmiques de Nord-amèrica. Reconeguda com una recitalista, solista i músic de cambra eminents, col·labora amb les principals orquestres de tot el continent americà, d'Europa, l'Àsia i Austràlia.

Del 1999 al 2015 va ser violoncel·lista principal de la National Arts Centre Orchestra, on va actuar habitualment com a solista i en conjunts de cambra. Ha actuat amb orquestres d'arreu del món, incloent-hi l'Orchestre Radio de France, simfòniques de Boston, Chicago, Toronto i Vancouver i l'English Chamber Orchestra. Ha fet gires internacionals amb l'Orquestra Simfònica del Teatre Mariïnski, Royal Philharmonic i Israel Philharmonic.

Va començar la temporada 2019-20 amb la Calgary Philharmonic Orchestra interpretant *Electra rising* de Malcolm Forsyth, el seu pare. Va interpretar el *Doble concert per a violí i violoncel* d'Avner Dorman, escrit per a ella i el violinista Pinchas Zukerman, a Ottawa amb la National Arts Centre Orchestra i a Tel Aviv amb la Israel Philharmonic. La seva agenda incloïa també actuacions amb la Lincoln's Symphony Orchestra, Fort Wayne Philharmonic i la IRIS Orchestra.

Com a violoncel·lista del Zukerman Trio, ha actuat a tots els continents i ha format part del cartell de prestigiosos festivals, com els d'Edimburg, Verbier, BBC Proms i Ravinia.

Ha enregistrat per a Sony Classics, Naxos, Altara, Fanfare, Marquis, Pro Arte i CBC. El seu disc més recent inclou el *Doble concert* de Brahms amb Pinchas Zukerman i la National Arts Centre Orchestra per a Analekta Records.

Toca un violoncel italià del 1699 de Carlo Giuseppe Testore.

Biografies

Shai Wosner, piano

Nascut a Israel, va estudiar piano amb Opher Brayer i Emanuel Krasovsky, i composició, teoria i improvisació amb André Hajdu. Posteriorment va estudiar a la Juilliard School de Nova York amb Emanuel Ax.

Ha atret el reconeixement internacional pel seu talent artístic, la integritat musical i una perspicàcia creativa excepcionals. Les seves interpretacions d'un ampli repertori, des de Beethoven i Schubert fins a Ligeti i la música actual, reflecteixen el seu grau de virtuosisme i curiositat intel·lectual. Descrit com un *“schubertià d'autoritat i caràcter indestructibles”* per «Gramophone», manté el seu compromís amb la música del compositor austríac en dedicar el seu àlbum més recent d'Onyx Classics a quatre de les darreres *Sonates* de Schubert. Aquest àlbum doble completa la sèrie enregistrada de les darreres sis *Sonates* del compositor. També ha ofert cicles amb aquestes obres al 92nd Street Y a Nova York, The Phillips Collection a Washington DC, a la Duke University de Durham (Carolina del Nord) i a la Konzerthaus de Berlín.

Com a concertista, ha actuat amb les principals orquestres nord-americanes i canadenques (Atlanta, Baltimore, Berkeley, Chicago, Cleveland, Dallas, Indianapolis, Los Angeles, Milwaukee, Filadèlfia, Pittsburgh, San Francisco, Ottawa i Toronto, entre d'altres). I amb d'altres estrangeres: BBC, Aurora Orchestra, Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, Bournemouth Symphony, Simfònica de la Ràdio de Frankfurt, Gothenburg Symphony, LSO St. Luke's, Nieuw Sinfonietta Amsterdam, Orchestre National de Bèlgica, Staatskapelle de Berlín i Wiener Philharmoniker, entre d'altres.

També actua arreu del món com a solista i músic de cambra, també a Nova York en la seva residència artística del període 2020-2023 al cicle més antic (actualment 120a temporada) de Nova York: People's Symphony Concerts.

Va rebre el Premi Martin E. Segal del Lincoln Center, una beca Avery Fisher i el Premi Borletti-Buitoni Trust, que li va servir per encarregar el concert de Michael Hersch *Along the ravines*, que interpretà amb la Seattle Symphony i la Deutsche Radio Philharmonie en l'estrena absoluta i europea. Artista New Generation, va gaudir d'una residència artística a la BBC, amb la qual va actuar sovint amb les orquestres de la BBC i va dirigir els *Concerts* de Mozart des del teclat amb la BBC Scottish Symphony.

Enregistra principalment per al segell Onyx Classics, amb un repertori que abasta *Sonates* de Schubert fins a Sciarrino, obres de cambra de Bartók a Kurtág, i *Concerts* de Haydn a Ligeti.

Palau Bach Fools & Lovers

DJ 11.03.21
Juan de la Rubia
& Marco Mezquida
—Bach & forward

DL 22.03.21
Integral dels Concerts de
Brandenburg
—Café Zimmermann

DJ 25.03.21
Passió segons sant Mateu
—Ensemble Pygmalion &
Raphaël Pichon

DJ 05.05.21
Noa
—*Letters to Bach*

DJ 10.06.21
*Quadern d'Anna
Magdalena Bach*
—Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia

DG 20.06.21
L'organista de la
catedral de
Notre-Dame de Paris
—Olivier Latry, orgue

DV 02.07.21
L'art de la fuga
—Phantasm & Weiss

DS 10.07.21 | DG 11.07.21
Passió segons sant Mateu
—Centenari de l'estrena
amb l'Orfeó Català

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Confecciona el teu pack a mida i gaudeix del **15% de descompte** (de 4 a 9 concerts) i del **20% de descompte** (a partir de 10 concerts). Preus especials per a grups i packs a mida d'entrades. Consulta els descomptes per a menors de 35 anys a www.palaumusica.cat/foves

Més informació a www.palaumusica.cat

També et pot
interessar...

Palau Fronteres
Juan de la Rubia & Marco Mezquida
—*Bach & forward*

Juan de la Rubia i Marco Mezquida, teclats
Alba G. Corral, artista visual

Improvisacions sobre l'obra de Johann Sebastian Bach

Dijous, 11.03.21 - 20 h
Sala de Concerts
Preus: 25 i 30 euros

Simfònics al Palau
Orquestra Simfònica del Vallès
—*Tosca* de Puccini

Cor Amics de l'Òpera de Sabadell
Orquestra Simfònica del Vallès
Xavier Puig, director

G. Puccini: *Tosca*

Dissabte, 13.03.21 - 18.30 h
Sala de Concerts
Preus: de 18 a 65 euros

Palau Piano
Grigory Sokolov, piano
—Catorze anys consecutius al Palau

Grigory Sokolov, piano

F. Chopin: *Quatre Polonaises*

S. Rakhmàninov: *10 Preludis, op. 23*

Dilluns, 15.03.21 - 20 h

Sala de Concerts

Preus: de 30 a 60 euros

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE
VALORES ESCÉNICOS Y DE LA ARTE

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Dipòsit legal: B2838-2021